

verslag

Internetconsultatie Besluit diergezondheid

I inleiding

Van 14 juli 2020 tot en met 26 augustus 2020 kon via www.internetconsultatie.nl worden gereageerd op het ontwerpbesluit diergezondheid en de daarbij behorende nota van toelichting.

II voorgelegde vraag

De internetconsultatie vond plaats om burgers, bedrijven en organisaties te informeren over wetgeving in voorbereiding en om hen de gelegenheid te bieden een reactie te geven op het voorstel. Er was in de consultatie op alle onderdelen van het ontwerpbesluit en de toelichting een reactie mogelijk. Er zijn geen specifieke vragen gesteld.

III resultaat van de consultatie

Er zijn 15 reacties op het ontwerpbesluit en de toelichting gekomen. Een aantal van deze reacties hebben geleid tot aanpassing van enkele artikelen en (verduidelijking) van de nota van toelichting. Het ontwerpbesluit en de nota van toelichting zijn omvangrijk en er zijn ook uitgebreide reacties op gegeven. Daarom is hieronder per onderwerp een reactie opgenomen op de ingekomen reacties. Tevens is aangegeven of de betreffende reacties hebben geleid tot aanpassing van het ontwerpbesluit of de nota van toelichting.

IV wat is met de reacties gedaan

Besmette en van besmetting verdachte dieren

LTO Nederland, POV en AVINED merken op dat in artikel 2.1 is bepaald dat een dier of een groep dieren als verdacht aangemerkt kunnen worden op basis van een epidemiologisch verband met een bevestigd geval. In de toelichting is beschreven dat dit het geval kan zijn als er een risicovol contact is geweest met dieren, producten of materialen afkomstig van een besmet bedrijf. LTO Nederland, POV en AVINED vragen om nadere duiding bij het begrip 'risicovol contact'. Paragraaf 3.2 van de toelichting is aangevuld om dit nader te duiden. De Vereniging van Nederlandse Pluimveeverwerkende Industrie (NEPLUVI) geeft daarbij aan dat het goed zou zijn aan te geven om welke ziekten het kan gaan. Dat is echter geen onderdeel van dit besluit. De ziekten waarvoor maatregelen getroffen kunnen worden zijn opgenomen in gedelegeerde verordening (EU) nr. 2018/1629. De ziekten die aanvullend nationaal zijn aangewezen worden in een ministeriële regeling opgenomen.

Uitvoering monitoringsprogramma's door aangewezen laboratoria

LTO Nederland, POV en AVINED het Platform Kleinschalige Schapen- en Geitenhouders, de Nederlandse Werkgroep van Pluimvee, Parkvogels en kleinvee en de Hobbyvarkensvereniging geven aan zich in principe te kunnen vinden in het aanwijzen van een instelling voor de uitvoering van monitoringsprogramma's. Wel wijzen de partijen op potentiële risico's vanuit financieel perspectief indien een private externe organisatie een wettelijke taak uitvoert. En vragen ze om transparantie en betrokkenheid bij de financiële aspecten.

Het kabinet onderschrijft het belang van een goede governance voor de uitvoering van een wettelijke taak door een private externe organisaties. Zo moet onder andere geborgd worden dat er geen publieke middelen gebruikt worden voor het bekostigen van private activiteiten. De governance inclusief het daarbij behorende financiële toezicht zal vorm krijgen in een zogenoemd protocol van werkafspraken tussen LNV en de aangewezen instelling waarin onder andere specifieke controles door de accountant zullen worden geregeld. Ook behoort het doen van onafhankelijk onderzoek naar doelmatige uitvoering van de wettelijke taak tot de mogelijkheden. Voor het inrichten van deze governance zijn er reeds voldoende juridische grondslagen en is er geen aanpassing van het Besluit nodig.

Ook onderschrijft het kabinet de noodzaak tot transparantie naar sectoren waar monitoring wordt uitgevoerd, te meer omdat bepaalde monitoringstaken volledig of deels gefinancierd worden uit de heffingen voor het Diergezondheidsfonds bij de desbetreffende dierhouders. Sectorpartijen zullen, net als in de oude situatie het geval was, betrokken worden bij de inhoudelijke aspecten van de monitoring doordat deelname aan de zogenoemde begeleidingscommissies voor de monitoring. Hierin kunnen sectorpartijen meepraten over de inhoudelijke werkplannen voor uitvoering van de monitoring. In het Platform Diergezondheidsfonds worden sectorpartijen geïnformeerd over de uitgaven uit het Diergezondheidsfonds die mede gebaseerd zijn op de heffingen in de sectoren.

Waardevaststelling bij ziektebestrijdingsmaatregelen

LTO Nederland, POV en AVINED geven aan dat de artikelen 4.1. en 4.2 over de waardevaststelling en het ijkmoment niet in overeenstemming zijn met de nota van toelichting. In de toelichting is daarom verduidelijkt dat er voor waardevaststelling twee aspecten van belang zijn. De waarde van de dieren die geruimd worden en het aantal dieren dat geruimd wordt. Voor het vaststellen van beide variabelen gelden twee verschillende momenten. In artikel 4.2 is bepaald dat het aantal dieren vastgesteld wordt op het moment dat een bedrijf verdacht verklaard wordt. Het aantal gezonde dieren en zieke dieren op dat moment zijn de basis voor de tegemoetkoming in de schade. In artikel 4.1 is bepaald dat voor de waarde van de dieren uitgegaan wordt van het moment dat de houder meegedeeld krijgt dat de bestrijdingsmaatregel, namelijk het ruimen van de dieren, getroffen gaat worden. Zoals in de toelichting is opgenomen is het noodzakelijk één moment voor waardebepaling te kiezen, aangezien sommige dieren naarmate ze ouder worden minder waard worden en andere dieren juist meer waard worden. Het ijkmoment moet op basis van de Europese Staatssteunkaders uitgaan van de actuele marktwaarde van dieren. Het gekozen ijkmoment in artikel 4.1 komt daar aan tegemoet, omdat dat het moment vlak voor het daadwerkelijk ruimen van de dieren is.

LTO Nederland, POV en AVINED wijzen in hun reactie op het feit dat in de periode tussen het verdacht verklaren en besluit tot ruimen er veel dieren ziek kunnen worden en dood kunnen gaan door de ziekte. Dit zou nadelig zijn voor bedrijven die een relatief langere periode hebben tussen de verdachtverklaring en de ruiming van de dieren. Zoals in de toelichting is opgenomen is dit effect ondervangen doordat voor alle bedrijven het moment van verdacht verklaren het moment is waarop het aantal aanwezige gezonde en zieke dieren wordt vastgesteld op basis waarvan de tegemoetkoming in schade wordt bepaald. Dieren die na dit moment dood gaan of ziek worden, tellen in het vaststellen van de tegemoetkoming mee als gezonde dieren. Voor bedrijven die besmet zijn geraakt voor het moment dat een nieuwe ziekte is aangewezen kan dit, zoals partijen aangeven, nadelig uitpakken. Een bedrijf kan tenslotte pas formeel verdacht en besmet verklaard worden als de ziekte bij wet is aangewezen. Als de ziekte dan in de tijd tot het aanwijzen van de ziekte voor veel sterfte zou zorgen krijgen houders daar op basis van de systematiek geen vergoeding voor. Het nieuw aanwijzen van een ziekte en ruimen van die dieren voor de nieuwe aangewezen ziekten zijn uitzonderlijke situaties. Het Kabinet is zich er van bewust dat bepaalde bedrijven onevenredig nadeel zouden kunnen ondervinden ten gevolge van het moment waarop de ziekte aangewezen wordt. In voorkomend geval zal bekeken worden wat de beste manier is om daar mee om te gaan.

Ten aanzien van het in artikel 4.4. opgenomen maximale bedrag voor de tegemoetkoming in schade geven het Platform Kleinschalige Schapen- en Geitenhouders, de Nederlandse Werkgroep van Pluimvee, Parkvogels en kleinvee en de Hobbyvarkensvereniging aan dat het zelden zal voorkomen dat er dieren getaxeerd zullen worden van een waarde groter dan dit bedrag. Ze pleiten er voor om de tegemoetkoming in schade voor zeldzame diersoorten en rassen niet te maximeren. LTO Nederland geeft aan dat met name voor paarden het voor kan komen dat er dieren zullen zijn met een waarde hoger dan het in het artikel opgenomen maximum van tienduizend euro per dier. Daarbij geeft LTO Nederland aan dat veel verzekeraars momenteel ruiming ten gevolge van aangewezen dierziekten in de polis als ontbindende voorwaarde hebben opgenomen en dat dit risico bij een maximale waarde voor alle diersoorten het risico wel verzekeraar moet zijn.

Beide reacties geven geen aanleiding tot aanpassing of schrappen van het maximale bedrag. In paragraaf 3.4.3. van de toelichting is aangegeven dat de maximering tot doel heeft een onredelijke belasting van het Diergezondheidsfonds te voorkomen. Als er geen maximaal bedrag wordt opgenomen kan dat doel niet worden bereikt. Uitzonderen van specifieke diersoorten of rassen is niet wenselijk aangezien dat rechtsongelijkheid creëert. Het afdekken van het risico van ruimen van dieren die meer waard zijn dan tienduizend euro zou door een private verzekering afgedekt kunnen worden. Dit is primair een zaak van de betreffende sector en verzekeraars.

Bij artikel 4.6 merken het Platform Kleinschalige Schapen- en Geitenhouders, de Nederlandse Werkgroep van Pluimvee, Parkvogels en kleinvee en de Hobbyvarkensvereniging op dat zij graag zien dat kennis van zeldzame diersoorten en rassen wordt toegevoegd aan lid 1 punt d. In de toelichting is aangegeven dat de deskundige ervaring moet hebben met het vaststellen van de waarde van dieren, ook als het om een bijzonder geval gaat. Het vaststellen van de waarde van een zeldzaam dier of ras kan gezien worden als een bijzonder

geval. Het artikel is breed geformuleerd waardoor deze kennis al onder de reikwijdte van het artikel valt en nadere specificatie niet nodig is.

Besluit Dierlijke producten

Het Platform Kleinschalige Schapen- en Geitenhouders, de Nederlandse Werkgroep van Pluimvee, Parkvogels en kleinvee en de Hobbyvarkensvereniging geven aan dat ze er waarde aan hechten dat kunstmatige inseminatie bij vogels, pluimvee, konijnen, sierduiven die als gezelschapsdier gehouden worden mogelijk moet zijn en blijven. Artikel 3.6 van het Besluit ziet echter niet op deze diersoorten en bij dieiergezondheidseisen gaat het sowieso om eisen aan sperma waarin gehandeld wordt ter voorkoming van verspreiding van ziekten en niet over of het toepassen van KI is toegestaan.

LTO Nederland geeft aan zich te kunnen vinden in het voornemen voor nationaal aanvullende regels voor de handel in levende producten binnen Nederland. LTO Nederland merkt daarbij op flexibiliteit te willen behouden om op de actuele dieiergezondheidssituatie in te kunnen spelen. Het Kabinet is het daar mee eens, om die reden was er reeds voor gekozen de nadere regels bij ministeriële regeling uit te werken.

Melding en bewaking dierziekten en zoönosen

LTO Nederland geeft aan dat het wenselijk zou zijn dat een dierenarts, in gevallen waarin de symptomen van de dieren niet duidelijk duiden op de aanwezigheid van een aangewezen dierziekte, bloedonderzoek laat doen zonder melding te maken van een verdenking zoals opgenomen in artikel 1.29 en 1.30. LTO Nederland pleit er voor om in specifieke gevallen uitzonderingen mogelijk te maken.

Het kabinet benadrukt de noodzaak en plicht om bij een verdenking altijd melding te doen bij de NVWA. Een belangrijke reden voor de door LTO aangehaalde drempel om melding te maken had te maken met het feit dat het vroeger lang kon duren voordat de uitslag van het onderzoek bekend was en het bedrijf van de veehouder die periode geblokkeerd was. Door moderne technieken in het laboratorium is de periode tussen het ontstaan van de verdenking en uitsluitel of er sprake is van een besmetting zeer sterk teruggelopen. Dat neemt niet weg dat het in geval van ziekteverschijnselen die niet duiden op de aanwezigheid van een aangewezen dierziekte toch verstandig kan zijn om de aanwezigheid van de ziekte voor de zekerheid uit te sluiten, de zogenoemde uitsluitingsdiagnostiek. Dergelijke uitsluitingsdiagnostiek bestaat reeds voor vogelgriep en klassieke varkenspest. Op basis van artikel 1.31 van het besluit kunnen nadere regels gesteld worden om uitsluitingsdiagnostiek op basis van niet typische ziekteverschijnselen vorm te geven.

Bijeenbrengen van dieren

Ten aanzien van het verzamelen van dieren op het vervoermiddel zoals opgenomen in artikel 1.34 hebben diverse partijen opmerkingen. LTO Nederland en POV geven aan dat ze liever zien dat varkens helemaal niet verzameld worden op een vervoermiddel en er in principe alleen één op één transporten zijn tussen bedrijven, van en naar verzamelcentra of naar slachthuizen. POV is van mening dat verzamelen op het vervoermiddel, alleen voor varkens bestemd voor de slacht toegestaan moet zijn en alleen onder strikte voorwaarden. LTO Nederland stelt daarbij dat artikel 1.34 erg breed is geformuleerd en stelt voor alleen een

grondslag te maken en bij ministeriële regeling uit te werken welke dieren wel en welke dieren niet op een vervoermiddel verzameld mogen worden. Vee&Logistiek Nederland zou graag in beperkte mate ook biggen die niet bestemd zijn voor de slacht op het vervoermiddel willen verzamelen. POV geeft aan bereid te zijn het gesprek aan te gaan om te onderzoeken of dat onder strikte voorwaarden mogelijk zou moeten worden.

Het kabinet constateert dat er ten aanzien van het verzamelen van hoefdieren op het vervoermiddel verschillende wensen zijn bij verschillende partijen en dat die wensen soms ook tegengesteld zijn. Gelet hierop en vanwege de complexiteit van het vraagstuk en de implementatietermijn van 21 april 2021 heeft het kabinet ervoor gekozen de bestaande regels over verzamelen op een vervoermiddel te handhaven en geen wijzigingen aan te brengen in het voorgestelde artikel 1.34. Het Kabinet is wel voornemens het gesprek met betrokken partijen aan te gaan om te onderzoeken of het wenselijk en mogelijk is op termijn aanpassingen aan deze regels te maken.

Saveetra, Vee&Logistiek Nederland, LTO Nederland en vier individuele respondenten kunnen zich om een aantal redenen niet vinden in artikel 1.35 voor het overladen van evenhoevigen van de voor- naar de achterwagen. Ten eerste geven partijen aan dat de eis dat het overladen op een erkende reinigings- en ontsmettingsplaats (erkende wasplaats), een wasplaats bij een houder van evenhoevigen (eenvoudige wasplaats) of een wasplaats die aan dezelfde eisen als de eenvoudige wasplaats voldoet niet wenselijk is. Enerzijds zou dit het overladen minder efficiënt maken omdat elke keer naar die wasplaats gereden moet worden en er relatief weinig geschikte wasplaatsen beschikbaar zijn. Anderzijds zou overladen op een eenvoudige wasplaats bij een houder van evenhoevigen niet wenselijk zijn vanuit perspectief van bioveiligheid. Ten tweede geven partijen aan dat het in het kader van efficiëntie mogelijk zou moeten zijn om ook met een andere voorwagen dan de voorwagen die bij de achterwagen hoort, dieren op die achterwagen te laden. En ten derde zou het in het kader van efficiëntie mogelijk moeten zijn om er voor te kiezen de voorwagen gedeeltelijk over te laden op de achterwagen en dat dit niet beperkt zou moeten zijn tot slachtstieren ouder dan 12 maanden.

Het kabinet is zich er van bewust dat betrokken partijen graag meer ruimte zouden hebben ten aanzien van overladen van evenhoevigen. Echter binnen de grenzen van de Europese regels en de noodzaak strikte eisen ten aanzien van de bioveiligheid te stellen aan het vervoer van dieren, ziet het kabinet geen ruimte om aan de wensen tegemoet te komen. Wel is er ten opzichte van de oude regels een verruiming gecreëerd waardoor het mogelijk is om slachtrunderen twee in plaats van één keer over te laden. Dat het overladen op een wasplaats moet plaatsvinden is nodig aangezien de voorwagens na het overladen weer schoon de weg op moet gaan en tevens dat het overladen van evenhoevigen niet op allerlei willekeurige plekken in Nederland zal plaatsvinden.

Het kabinet vindt dat overladen op een eenvoudige wasplaats van een bedrijf met evenhoevigen geen bioveiligheidsrisico's met zich mag brengen. De houder van het bedrijf waar de wasplaats zich bevindt, heeft op basis van artikel 10 van de diergezondheidsverordening de plicht om risico's voor de gezondheid van zijn dieren te beperken en mag overladen van dieren op zijn wasplaats alleen toestaan als dat verantwoord is vanuit perspectief van bioveiligheid. Of daar sprake van is

zal onder andere afhangen van de situatie ter plaatse en welke dieren er overgeladen worden. In paragraaf 4.1.1. van de toelichting is dit verduidelijkt. Ten opzichte van de oude regelgeving is de mogelijkheid gecreëerd om ook over te laden op een andere wasplaats dan de erkende wasplaatsen of de eenvoudige wasplaats bij de houder van evenhoevigen. Deze nieuwe derde categorie wasplaats kan dus op andere locaties zijn en moet voldoen aan dezelfde eisen als de eenvoudige wasplaats die in een ministeriële regeling worden opgenomen. Er kunnen daardoor nieuwe wasplaatsen gevestigd worden, die voor het overladen gebruikt kunnen worden. Hiermee heeft de sector zelf de mogelijkheid om deels aan de genoemde bezwaren tegemoet te komen.

In artikel 133 van de diergezondheidsverordening is bepaald dat lidstaten mogen toestaan dat de eerste verzameling op een vervoermiddel kan plaatsvinden. Indien vanaf een voorwagen die niet bij de achterwagen hoort dieren worden overgeladen is er sprake van verzamelen op meer dan één vervoermiddel en dat is op basis van de diergezondheidsverordening niet mogelijk. In theorie zou het mogelijk zijn om dit wel toe te staan voor evenhoevigen die verzameld worden en daarna een Nederlandse eindbestemming hebben, aangezien de verordening op dit punt ziet op verplaatsing van dieren naar andere lidstaten. In de praktijk loopt verzamelen van dieren voor een eindbestemming binnen Nederland of een andere lidstaat vaak door elkaar of wordt de bestemming van dieren soms nog na het verzamelen op het vervoermiddel gewijzigd. Mede daardoor zal het onderscheid tussen verzamelen op het vervoermiddel voor de Nederlandse markt of andere lidstaten lastig te maken zijn en daarmee slecht handhaafbaar. Het kabinet ziet dan ook geen ruimte om het met meer dan één voorwagen een achterwagen te laden toe te staan.

Het kabinet komt niet tegemoet aan de wens om ten algemene toe te staan dat de voorwagen deels mag worden overgeladen. De eis dat de voorwagen in principe volledig op de achterwagen overgeladen moet worden heeft te maken met het feit dat de voorwagen eerst gereinigd en ontsmet moet worden voordat deze weer evenhoevigen kan gaan verzamelen. Indien er nog dieren op de voorwagen staan is het reinigen en ontsmetten niet goed mogelijk. Tevens zou het toestaan van niet-volledig overladen er toe kunnen leiden dat de plicht om te reinigen en ontsmetten te makkelijk achterwege gelaten gaat worden door altijd één of meer dieren op de voorwagen te laten staan. Er is wel een uitzondering gemaakt voor slachtstieren die ouder dan 12 maanden zijn aangezien overladen van deze dieren tot gevaarlijke situaties kan leiden en het relatief beperkt voor zal komen.

Saveetra vraagt om te verduidelijken wat met kritische delen in artikel 1.37 wordt bedoeld om interpretatieverschillen te voorkomen. Vee&Logistiek Nederland geeft aan dat de verplichting om kritische delen bij het laden te reinigen en ontsmetten nieuw is en zou graag zien dat veehouders dan ook verplicht worden om de faciliteiten hier voor te hebben en beschikbaar te stellen. LTO Nederland merkt op dat de formulering van artikel 1.37 de indruk kan wekken dat er op één locatie en één vervoersmiddel tegelijkertijd dieren geladen en gelost kunnen worden, wat niet wenselijk is. En LTO Nederland geeft daarbij aan dat het aantal adressen zo veel mogelijk beperkt zou moeten worden. POV zou graag zien dat dit artikel ook een grondslag biedt om, naast het aantal afleveradressen, bij ministeriële regeling ook andere nadere eisen te kunnen stellen aan bijvoorbeeld de fysieke kenmerken van de locatie van laden of lossen.

Het kabinet vindt het ook van belang dat interpretatieverschillen voorkomen worden, maar wil tegelijkertijd genoeg ruimte voor de praktijk laten om invulling te geven aan voorschriften zonder dit te gedetailleerd voor te schrijven. In paragraaf 4.1.4. van de toelichting is daarom verduidelijkt wat met het begrip kritische delen bedoeld wordt. De verplichting om banden te reinigen en ontsmetten volgt, zoals is toegelicht in paragraaf 4.1.4., uit de Europese regels voor het verzamelen van dieren. Het kabinet is echter van mening dat het niet nodig is om voor deze verplichting nieuwe voorschriften op te nemen om veehouders te verplichten hiervoor faciliteiten ter beschikking te stellen aan de vervoerder. Voor houders van 10 of meer evenhoevigen geldt reeds de plicht om een eenvoudige wasplaats te hebben. Deze zou ook voor het reinigen en ontsmetten van de kritische delen gebruikt kunnen worden. Het kabinet vindt dat betrokken partijen dit primair onderling moeten organiseren en afstemmen. Het kabinet is het eens met LTO Nederland dat het niet wenselijk is als laden en lossen door elkaar heen lopen en dat deze activiteiten in de tijd van elkaar gescheiden moeten zijn zodat een vervoermiddel goed gereinigd en ontsmet kan worden. Dat laden en lossen niet door elkaar heen mogen lopen volgt uit artikel 126 van de diergezondheidsverordening voor vervoer van dieren tussen lidstaten en uit artikel 1.43 van het Besluit voor het vervoer van evenhoevigen en pluimvee binnen Nederland. In die artikelen is namelijk bepaald dat dieren rechtstreeks vervoerd moeten worden. Indien in een vervoersbeweging laden en lossen door elkaar heen lopen is er geen sprake meer van rechtstreeks vervoer en dat is niet toegestaan. De formulering van artikel 1.37 kan echter wel de indruk wekken dat dit toegestaan zou zijn en daarom is dit artikel aangepast om dit te verduidelijken. Tevens is de wens van POV in artikel 1.37 opgenomen en is er een grondslag opgenomen om bij ministeriële regeling nadere regels te kunnen stellen aan het laden en lossen, om bijvoorbeeld zoals onder de oude regels het geval was te eisen dat vervoerseenheden, die onderdeel uitmaken van één vervoermiddel, volledig gelost moeten worden op de locatie van bestemming. Paragraaf 4.1.4. van de toelichting is aangevuld met dit punt.

Houden van schapen of geiten

Het Platform Kleinschalige Schapen- en Geitenhouders, de Nederlandse Werkgroep van Pluimvee, Parkvogels en kleinvee en de Hobbyvarkensvereniging zien het belang van de noodzaak van preventieregels voor Q-koorts in. Ze zijn wel van mening dat de verplichting om schapen en geiten te vaccineren tegen Q-koorts, voordat zij bijeen worden gebracht voor een besloten keuring of tentoonstelling, ernstige schade toebrengt aan de hobbydierhouderij vanwege de kosten en administratieve handelingen om de dieren te vaccineren. Bij de invoering van de vaccinatieplicht is, op basis van advies van experts, bepaald welke dieren een risico vormen voor de verspreiding van Q-koorts. Hieronder vallen ook dieren die deelnemen aan keuringen en tentoonstellingen, en derhalve in contact komen met andere dieren en publiek. Ook bij een besloten keuring blijft contact tussen verschillende houders en dieren bestaan. Een vaccinatieplicht brengt lasten (in tijd en geld) met zich mee voor de houder van de dieren. Deze lasten wegen echter op tegen de volksgezondheidseffecten van deze verplichting. Het kabinet ziet op dit moment dan ook geen aanleiding om deze vaccinatieverplichting voor deze groepen dieren te versoepelen.

LTO Nederland geeft aan dat de verplichting om een dier dat onder de vaccinatieplicht voor Q-koorts valt binnen 12 maanden na de vorige vaccinatie opnieuw te vaccineren lastig kan zijn in de praktijk. De bijwerkingen van de vaccinatie kunnen namelijk erger zijn in geval van ziekte of bijvoorbeeld stress bij de dieren door weersomstandigheden. LTO Nederland vraagt dan ook om afwijkingen van die termijn mogelijk te maken. Ook stelt LTO Nederland voor om houders die de dieren volledig gevaccineerd hebben en 6 maanden aaneensluitend een negatieve uitslag in de tankmelkmonitoring hebben uit te zonderen van de verplichting om mest af te dekken zoals opgenomen in artikel 2.76ih. Dit omdat dit een arbeidsintensief proces is met risico op letsel van de veehouder.

Ten aanzien van de termijn van 12 maanden geldt dat deze afkomstig is uit de bijsluiters van het vaccin. Een langere werkzaamheid van het vaccin is niet bewezen. Er kan daarom niet afgeweken worden van deze bewezen termijn. Ten aanzien van het afdekken van de mest geldt dat het uitrijden van besmette mest destijds mede heeft bijgedragen aan de snelle verspreiding van Q-koorts gedurende de uitbraak van 2007 tot en met 2010. Door een combinatie van verschillende maatregelen, zoals de vaccinatieplicht, mest- en hygiënemaatregelen, is de uitbraak ingedamd. Een versoepeling van de mestmaatregelen kan van invloed zijn op het risico voor de volksgezondheid. Het kabinet is van mening dat de lasten voor de veehouder opwegen tegen de volksgezondheidseffecten van deze maatregelen. Er is dan ook geen aanleiding om de mestmaatregelen te versoepelen.

Identificatie en registratie van dieren

LTO Nederland, POV en AVINED het Platform Kleinschalige Schapen- en Geitenhouders, de Nederlandse Werkgroep van Pluimvee, Parkvogels en kleinvee en de Hobbyvarkensvereniging geven allen aan nauw betrokken te willen worden bij de nadere uitwerking van de Europese en nationale regels voor identificatie en registratie van dieren. Tevens geven ze in hun reacties alvast diverse aandachtspunten mee voor deze regels. De reacties geven geen aanleiding tot aanpassing van het Besluit. Het kabinet hecht aan goede afstemming met de dierhouders waar de verplichtingen voor identificatie en registratie op van toepassing zijn. Daarom zal de inbreng van de organisaties betrokken worden bij het Nederlandse standpunt ten aanzien van nog vast te stellen Europese gedelegeerde- en uitvoeringshandelingen. Ook zullen de organisaties betrokken worden bij de uitwerking van de aanvullende nationale regels in de ministeriële regeling.

Reinigen en ontsmetten

LTO Nederland en Vee&Logistiek Nederland geven aan dat het op basis van de eisen in de oude regels voor de reinigings- en ontsmettingsplaats van een houder van evenhoevigen voor een houder niet altijd duidelijk is wat precies van hem verwacht wordt. In de praktijk is er daardoor discussie over hoe de normen geïnterpreteerd moeten worden. Het Platform Kleinschalige Schapen- en Geitenhouders, de Nederlandse Werkgroep van Pluimvee, Parkvogels en kleinvee en de Hobbyvarkensvereniging pleiten daarnaast voor eisen waar een niet commerciële houder makkelijk aan kan voldoen. Partijen vragen daarom betrokken te worden bij de nadere uitwerking van deze eisen in de ministeriële regeling. Hieraan kan het kabinet gevolg geven.

Vervoer van en naar locaties met varkens

LTO Nederland en POV geven aan dat ze zich goed kunnen vinden in het feit dat, net als onder de oude regels, er regels zijn voor het vervoer van varkens binnen Nederland zoals opgenomen in paragraaf 4.3.1. van het Besluit. Beide partijen kunnen zich echter niet vinden in het voorgestelde artikel 2.27q, waarmee de verplichting om toestemming te vragen voorafgaand aan afvoer van varkens zoals opgenomen in artikel 2.27p per 21 april 2023 komt te vervallen. Partijen geven aan zich te kunnen vinden in het principe dat deze verplichting gaat eindigen, maar alleen als op andere manier geborgd wordt dat alle verplaatsingen van varkens actueel (real time) worden bijgehouden. Daarover willen partijen graag met betrokken sectorpartijen en overheid in overleg. De einddatum waarop deze bepaling vervalt vinden ze daarom te absoluut en ze stellen dan ook voor artikel 2.27q te schrappen. Dat zou ook beter aansluiten bij de in de paragraaf 4.1.2. van de toelichting aangekondigde evaluatie van het systeem van regels voor vervoer van varkens binnen Nederland. Het kabinet kan zich er in vinden om het besluit over intrekken van de verplichting om toestemming vooraf te vragen te betrekken bij de evaluatie van het systeem en op basis daar van te besluiten en nu nog geen definitieve einddatum vast te leggen. Artikel 2.27q is daarom verwijderd en de toelichting is op dit punt aangepast. Saveetra vraagt of een veehouder ook toestemming moet vragen voordat varkens naar het slachthuis worden vervoerd en indien dat het geval is zou Saveetra graag zien dat de vervoerder niet aansprakelijk is indien niet of niet tijdig toestemming is aangevraagd. Uit artikel 2.27g volgt dat het vervoer van varkens van geregistreerde locaties naar een slachthuis uitgezonderd is van de verplichting om toestemming vooraf te vragen.

Monitoringsvoorschriften

LTO Nederland en AVINED geven aan zich niet te kunnen vinden in hoe de voornemens tot aanpassing van bepaalde onderdelen van de monitoring bij pluimvee in paragraaf 4.2.2.5. zijn verwoord. De partijen kunnen zich vinden in het gezamenlijk uitwerken van een alternatief voor het onderzoek naar de infectiedruk van mycoplasma gallisepticum, maar willen zich niet vastleggen op de definitieve einddatum van de bestaande systematiek per 21 april 2023 zoals in de toelichting is opgenomen. AVINED geeft aan dat er in de praktijk soms ook onduidelijkheid is welke pluimveebedrijven wel en welke niet onder een bepaalde monitoringsverplichting vallen en dat ook kleinere bedrijven risico's voor diergezondheid kunnen vormen en dus onder de monitoringsplichten zouden moeten vallen. AVINED en NEPLUVI benadrukken het belang om de nadere uitwerking van de monitoring op zoönotische Salmonella in de ministeriële regeling met de sector af te stemmen in verband met de uitvoerbaarheid er van. Tevens geven partijen aan dat de reikwijdte van artikel 2.76if te breed is aangezien deze bepaling alleen relevant is voor leghennen en niet voor andere categorieën pluimvee.

Het kabinet heeft er vertrouwen in dat, zoals ook bestuurlijk met de pluimveesector is afgesproken, het mogelijk is gezamenlijk tot een aangepaste systematiek te komen die beter past bij de situatie van mycoplasma gallisepticum in Nederland. De betreffende passage in de toelichting is daarom verwijderd. Ten aanzien van de reikwijdte van de monitoringsverplichtingen geldt dat dit nauw samenhangt met de vraag welke pluimveebedrijven al dan niet onder de Europese registratieplicht zullen vallen. Zoals eerder is aangegeven is hier nog Europese regelgeving voor in ontwikkeling. Zodra deze regels gereed zijn, zal in overleg met

betrokken partijen, de reikwijdte van de monitoringsverplichtingen nader uitgewerkt worden en waar nodig in de ministeriële regeling nadere uitgewerkt worden. Voor de nadere regels voor de monitoring op zoönotische Salmonella is relevant dat de Europese regels niet in de Diergezondheidsverordening zijn opgenomen. Het uitgangspunt is daarom dat de oude nationale regels ongewijzigd in de ministeriële regeling worden opgenomen. Desalniettemin is er ruimte om waar nodig verbeteringen ten behoeve van de uitvoerbaarheid op te nemen. Daarom zullen betrokken partijen geconsulteerd worden bij de uitwerking hiervan. De beperking tot leghennen voor de verplichting uit artikel 2.76if zal ook in de ministeriële regeling worden opgenomen. Er is namelijk gekozen om in het Besluit in de artikelen uit te gaan van de brede definitie voor pluimvee en waar nodig dit in de ministeriële regeling nader te specificeren naar de categorie pluimvee waar de verplichting op van toepassing is. Hierdoor is er de nodige flexibiliteit om dit indien daar aanleiding toe is de categorieën eenvoudig aan te passen.

Tentoonstellingen, keuringen en evenementen

Vee&Logistiek Nederland en de Nederlandse Werkgroep van Pluimvee, Parkvogels en kleinvee zouden graag een verruiming willen zien van artikel 4.15 waardoor het mogelijk wordt dat een dier dat op een tentoonstelling of keuring is gekocht direct te vervoeren naar de locatie van de nieuwe eigenaar. De huidige eis is namelijk dat het alleen is toegestaan dat het dier na de tentoonstelling of keuring teruggaat naar de locatie van herkomst. LTO Nederland geeft aan dat het van belang is dat er duidelijk onderscheid blijft tussen bijeenbrengen van dieren voor de handel of voor keuringen en tentoonstellingen. Ook merkt LTO Nederland op dat in artikel 4.16 verkeerd verwezen wordt naar artikel 4.15. De Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en de Nederlandse Werkgroep van Pluimvee, Parkvogels en kleinvee geven aan dat het door de formulering van het eerste lid van artikel 4.18 lijkt alsof het verboden is evenementen te houden met alleen uit Nederland afkomstige in gevangenschap gehouden vogels en zouden dit graag aangepast zien.

Het kabinet onderschrijft het belang van onderscheid tussen bijeenbrengen van dieren voor de handel of voor tentoonstellingen, keuringen en evenementen. Mede om die reden is, net als in de oude regelgeving, de eis opgenomen dat een evenhoevige na de keuring of tentoonstelling terug naar de locatie van herkomst moet. Schrappen van deze eis kan er aan bijdragen dat de grens tussen bijeenbrengen voor de handel en bijeenbrengen voor keuring of tentoonstelling minder goed te maken is. Het kabinet is bereid om met partijen in overleg te treden over deze wens en te onderzoeken of het mogelijk is aan de wens tegemoet te komen zonder afbreuk te doen aan het niveau van bioveiligheid. Dit is wegens de complexiteit van dit vraagstuk en het feit dat het besluit op 21 april 2021 inwerking moet treden op korte termijn niet mogelijk en daarom zal het artikel nu niet gewijzigd worden. De verwijzing in artikel 4.16 is aangepast aangezien dit inderdaad niet juist was. Aanpassing van artikel 4.18 is niet nodig. Het artikel is om juridisch technische redenen zo geformuleerd maar doordat in lid 2 een afwijking van lid 1 is opgenomen zijn evenementen met alleen uit Nederland afkomstige in gevangenschap gehouden vogels net als onder de oude regels wel toegestaan.

Diversen

LTO Nederland, AVINED en POV geven aan dat hoofdstuk 5 van het Besluit over diergezondheidsheffing niet ingevuld is. Ze willen graag betrokken worden bij de invulling hiervan en geven tevens mee dat er in de Wet dieren nu niets is geregeld over uitkering van tegemoetkoming in de schade uit het diergezondheidsfonds aan sectoren die niet via heffingen bijdragen aan het diergezondheidsfonds.

De reservering van dit hoofdstuk komt voort uit het feit dat er jaarlijks een besluit diergezondheidsheffing wordt vastgesteld. Dit besluit zal tot 21 april 2021 gebaseerd zijn op de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren en na 21 april op de Wet dieren. Het besluit Diergezondheidsheffing moet echter op 1 januari 2021 in werking treden en wordt daarom separaat behandeld en vastgesteld. Dat Besluit is zoals gebruikelijk goed met de betrokken sectoren afgestemd en zal ongewijzigd van kracht blijven na 21 april 2021. In de Wet dieren is geregeld dat houders van dieren waarvan de dieren geruimd worden een tegemoetkoming in de schade krijgen uit het diergezondheidsfonds. Dat is ongeacht of de betreffende sector via heffingen bijdraagt. Het geld uit de heffingen van een bepaalde sector mogen echter alleen voor die sector aangewend worden. Daar waar een sector niet bijdraagt aan het diergezondheidsfonds wordt de tegemoetkoming in schade uit de overheidsbijdrage aan het diergezondheidsfonds betaald. Deze systematiek is gelijk aan de oude regels en wordt ook niet door onderhavig besluit aangepast.

AVINED merkt op dat er in het Besluit niets staat over het feit dat de minister nationaal ziekten kan aanwijzen en daar vervolgens ook maatregelen voor kan treffen. Een voorbeeld is de bestrijding van laag pathogene vogelgriep.

De bevoegdheid van de minister om ziekten aan te wijzen en maatregelen te treffen ter bestrijding van een aangewezen ziekten is opgenomen in de Wet dieren. Het aanwijzen van ziekten waarvoor nationaal aanvullend maatregelen getroffen kunnen worden zal in een ministeriële regeling gebeuren. Het bestrijdingsbeleid voor specifieke ziekten wordt in zogenoemde beleidsdraaiboeken beschreven die ook altijd met relevante partijen worden afgestemd.

Het Platform Kleinschalige Schapen- en Geitenhouders, de Nederlandse Werkgroep van Pluimvee, Parkvogels en kleinvee en de Hobbyvarkensvereniging geven aan de definities uit de Diergezondheidsverordening niet helder te vinden in het onderscheid tussen commercieel en niet-commercieel gehouden dieren. Het kabinet snapt de behoefte van partijen voor helderheid op dit vlak. Het is echter niet mogelijk om op nationaal niveau af te wijken van de in de verordening vastgestelde definities. Het kabinet trekt graag samen met betrokken partijen op om hier door middel van communicatie over de nieuwe regels meer duidelijkheid over te verschaffen.

De Vereniging Paarden Export en Transport Nederland en Vee&Logistiek Nederland zouden graag zien dat het mogelijk is dat er meer laboratoria erkend kunnen worden voor het onderzoek ten behoeve van export dieren en dierlijke producten naar derde landen en dat deze laboratoria ook in andere lidstaten gevestigd kunnen zijn (artikel 1A.1 van het Besluit dierlijke producten en artikel 1.59 van het Besluit houders van dieren). De Raad voor Accreditatie merkt op dat uit de toelichting niet duidelijk op te maken is welke rol accreditatie zal spelen in de erkenning van de laboratoria en vraagt om, indien accreditatie gebruikt gaat worden, de nadere regels met hen af te stemmen.

De regels omtrent de erkenning en aanwijzing van laboratoria zullen in een ministeriele regeling nader uitgewerkt worden. Net als onder de oude regels zal accreditatie daar een belangrijke rol in spelen en daarom zal de uitwerking van deze regels in overleg met de Raad voor Accreditatie plaatsvinden. Ook zal aangesloten worden bij de categorisatie van dierziekten van de Diergezondheidsverordening (A tot en met E). Voor de verschillende categorieën dierziekten zullen verschillende eisen gelden voor de erkenning of aanwijzing van laboratoria. Het uitgangspunt is dat laboratoria die aan de eisen voldoen erkend kunnen worden, maar voor bepaalde ziekten en testmethoden zal er de noodzaak zijn één specifiek laboratorium aan te wijzen. Dit zou ook een laboratorium in het buitenland kunnen zijn. Dit zal in de ministeriële regeling nader uitgewerkt en toegelicht worden.

Stichting AAP stelt voor om nationaal aanvullende regels te stellen aangezien in gedelegeerde verordening (EU) 2019/2035 primaten expliciet worden uitgesloten van de quarantaine faciliteiten die op basis van deze verordening erkend kunnen worden. Het vervoer van primaten binnen de Unie is echter geregeld in gedelegeerde verordening (EU) 2020/688. Daaruit blijkt dat primaten in principe in zogenoemde geconsigneerde inrichtingen gehouden worden. In artikel 63, tweede lid, van die verordening is bepaald dat gehouden primaten alleen naar een geconsigneerde inrichting verplaatst mogen worden die voldoet aan voorschriften die ten minste even streng zijn als die welke worden vermeld in de editie van 2018 van de Gezondheidscode voor landdieren van de Wereldorganisatie voor diergezondheid (OIE), in de artikelen 5.9.1 tot en met 5.9.5 met betrekking tot de quarantainemaatregelen die van toepassing zijn op primaten en in artikel 6.12.4 met betrekking tot de quarantainevoorschriften voor primaten uit een ongecontroleerde omgeving, en voor die verplaatsing is toestemming verleend. Op basis van de Diergezondheidsverordening zijn er dus wel degelijk quarantaine eisen aan de locaties (geconsigneerde inrichtingen) waar primaten gehouden worden. Het kabinet acht aanvullende nationale regels daarom niet nodig.

Een respondent wijst op het belang van strenge normen voor diergezondheid, voedselveiligheid en dierenwelzijn en het belang van toezicht op deze normen in het slachthuis. Het kabinet onderschrijft dit belang. Onderhavig Besluit ziet echter niet op de eisen ten aanzien van de slacht van dieren en het slachthuis.

V vervolg

Na de hiervoor beschreven aanpassingen van de artikelen en de toelichting is het ontwerpbesluit door de ministerraad vastgesteld en voor advisering aan de Raad van State aangeboden.